

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2021.8.2.26>

AKTUALNY STAN REGULACJI PRAWNYCH DZIAŁALNOŚCI JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W ZAKRESIE USTALANIA PODATKÓW I OPŁAT LOKALNYCH

Olena Tatarenko

aspirant Katedry Prawa Finansowego

Narodowego Uniwersytetu Prawniczego imienia Jarosława Mądrego (Charków, Ukraina)

ORCID ID: 0000-0001-9282-1196

tatarenko.o.y.@gmail.com

Adnotacja. Artykuł bada cechy legislacyjnego umocowania kompetencji jednostek samorządu terytorialnego w zakresie ustalania podatków i opłat lokalnych w dzisiejszych warunkach. Uzasadnione jest, że celem ustawodawcy jest normatywne wyznaczenie dopuszczalnych granic wpływu na lokalne opodatkowanie jednostek samorządu terytorialnego, a do zadań, które należy wykonać, aby je osiągnąć, należy zaliczyć: 1) normatywne umocowanie kompetencji; 2) określenie zakresu kompetencji. Podkreślono kluczowe oznaki określania granic kompetencji lokalnych rad w zakresie ustalania lokalnych podatków i opłat.

Słowa kluczowe: granice regulacji prawnych, decyzja o ustaleniu podatków i opłat lokalnych, kompetencje jednostek samorządu terytorialnego.

CURRENT STATE OF LEGAL REGULATION OF ACTIVITIES OF LOCAL GOVERNMENT BODIES ON THE ESTABLISHMENT OF LOCAL TAXES AND FEES

Olena Tatarenko

Postgraduate Student at the Department of Financial Law Yaroslav Mudryi National Law University

(Kharkiv, Ukraine)

ORCID ID: 0000-0001-9282-1196

tatarenko.o.y.@gmail.com

Abstract. The article examines the features of legislative consolidation of competencies of local governments to establish local taxes and fees in today's conditions. It is substantiated that the goal of the legislator is to normatively indicate the permissible limits of influence on local taxation of local governments, and the tasks to be performed to achieve it include: 1) normative consolidation of competence; 2) definition of the scope (volume) of competence. The key features of determining the limits of competence of local councils for the establishment of local taxes and fees are highlighted.

Key words: limits of legal regulation, decisions on establishment of local taxes and fees, competence of local self-government bodies.

СУЧАСНИЙ СТАН ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЗІ ВСТАНОВЛЕННЯ МІСЦЕВИХ ПОДАТКІВ ТА ЗБОРІВ

Татаренко Олена

аспірант кафедри фінансового права

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (Харків, Україна)

ORCID ID: 0000-0001-9282-1196

tatarenko.o.y.@gmail.com

Анотація. У статті досліджуються особливості законодавчого закріплення компетенцій органів місцевого самоврядування зі встановлення місцевих податків і зборів в умовах сьогодення. Обґрунтовано, що ціллю законодавця є нормативне позначення допустимих меж впливу на місцеве оподаткування органів місцевого самоврядування, а до завдань, які треба виконати для її досягнення, варто зарахувати: 1) нормативне закріплення компетенції; 2) визначення сфери (об'єму) компетенції. Виокремлено ключові ознаки визначення меж компетенції місцевих рад зі встановлення місцевих податків і зборів.

Ключові слова: межі правового регулювання, рішення про встановлення місцевих податків і зборів, компетенція органів місцевого самоврядування.

Вступ. Розширення повноважень органів місцевого самоврядування в частині місцевого оподаткування та закріплення на законодавчому рівні права встановлювати місцеві податки та збори зумовлюють необхідність системного підходу до питань правового регулювання місцевих податків та зборів. З огляду на це нині науковці, правники, судді плідно працюють над удосконаленням, виявленням та усуненням помилок у податкових нормах, рішеннях органів місцевого самоврядування, судових рішеннях.

З огляду на наведене в процесі вирішення питання правового регулювання місцевого оподаткування нині як для науковців, так і для законотворців важливим є виявлення потенційно конфліктних «точок» місцевого оподаткування. Однак фахівці вибрали різні шляхи і способи. Так, окремі науковці зосередилися на зовнішніх процесах глобалізації, проблемах імплементації міжнародних стандартів і розширенні компетенції органів місцевого самоврядування. Інші дослідники розглядають місцеві податки як джерело надходжень до місцевих бюджетів, а є й такі, що виокремлюють проблеми правового регулювання в частині оподаткування місцевими майновими податками.

Метою цієї статті є розгляд й аналіз сучасного стану нормативного закріплення компетенцій органів місцевого самоврядування зі встановлення місцевих податків і зборів, їхніх меж.

Основна частина. Приступаючи до висвітлення питання, вкажемо, що в процесі вивчення стану правового регулювання і забезпечення справляння місцевих податків і зборів насамперед треба вирішити важливе завдання – визначити правові межі й обсяг компетенцій органу місцевого самоврядування зі встановлення місцевих податків і зборів, тобто з'ясувати, наскільки він вільний у їх виборі.

У контексті сказаного видається за доречне навести думку Б.М. Чичеріна. Так, на переконання науковця, суттєве значення права полягає саме в тому, що воно зводить свободу до ступеня юридичного начала, оскільки тільки в цьому разі можна поєднати свободу і юридичні наслідки. Крім того, закон визначає свободу лише з формального боку, а отже, ним встановлюються сфера, межі і засоби вчинення дій, що захищаються. Далі науковець додає, що жодних юридичних наслідків із фактичного стану не впливає, а отже, юридичне начало публічного права – у злитті приватного інтересу з публічним. Спираючись на це, вчений робить висновок, що права в цій сфері (публічного права) надаються і відбираються відповідно до вимог суспільної користі, тобто користування публічними правами має відбуватись задля задоволення публічного інтересу (Чичерін, 1882–1883: 58, 91, 92).

Свою чергою Ю.М. Тодика, начебто продовжуючи думку Б.М. Чичеріна і виходячи з того, що основним законом у будь-якій державі виступає конституція, зауважив, що «конституційні норми є базою всіх галузей національної правової системи і визначають демократичну спрямованість всього законодавства», а «їх дія поширюється на всіх суб'єктів правовідносин». Додамо, що вчений Конституцію України розглядав «як акт, що встановлює межі втручання держави в особисте і асоційоване життя громадян (обмежувальна функція Конституції)». Більш того, саме в цьому він вбачав один із проявів соціальної цінності конституції (Тодика, 2000: 39, 44, 47).

Конституція України має найвищу юридичну силу в Україні і є законом прямої дії. Основний Закон визначає сферу, межі і засоби вчинення дій органами місцевого самоврядування. Крім того, конституційні норми зобов'язують органи місцевого самоврядування діяти виключно в межах закону. Звісно, наведена характеристика компетенцій згаданих органів і окреслення їх меж є загальними. Виходячи із цього, спочатку доцільно розібратися із суттю наданих конкретному органу компетенцій, після цього вказати критерії визначення меж компетенцій місцевих рад зі встановлення місцевих податкових платежів, а підкріпити отримані висновки краще за все прикладами із судової практики, тобто матеріалами справ чи рішеннями судів у справах, пов'язаних із виконанням органами місцевого самоврядування повноважень у сфері місцевого оподаткування.

Приступаючи до реалізації наміченого плану, вкажемо, що в юридичній літературі компетенцію характеризують як обсяг публічних прав, які надаються уповноваженому суб'єкту. Складниками компетенції виступають: а) нормативно встановлені цілі; б) предмети ведення як юридично визначені сфери і об'єкти впливу; в) владні повноваження як гарантований законом ступінь прийняття рішень і вчинення дій (Тихомиров, 2017: 55–57). З огляду на це науковці виокремлюють зовнішні (загальні для всіх) і внутрішні (характеризуються з урахуванням специфічних ознак), вищі і нижчі (пов'язують із підпорядкованістю) види меж компетенції (Лазарев, 1996: 320–321), матеріальні і процесуальні в контексті функції правового регулювання (Кобильнік, 2021: 218). Видається, що визначення структури і розмежування на певні види компетенції свідчить про намагання науковців віднайти такі правові концепції, спираючись на які, можна було б виписати їх (компетенції) так, щоб унеможливити перевищення владного впливу уповноваженої сторони, натомість домогтися застосування нею делегованого права співмірно до поставлених завдань.

Вказане набуває актуальності в контексті того, що державне управління – це складний процес, в якому на різних стадіях виконуються різноманітні функції в різних інтерпретаціях. Цей процес не завжди може бути однаковим, його зміст і навіть форма залежать від загальної ситуації (Талапина, 2015: 4). Так, А.Г. Грузнов підкреслює, що регулювання передбачає впорядкування діяльності не лише пов'язаного з об'єктом управління, а й самого процесу управління. Таке впорядкування пов'язане з формуванням цілей, принципів регулювання, конкретних норм, що закріплюють такі цілі та принципи (Грузнов, 2016: 93). Саме це дає підстави виокремлювати і відрізняти компетенції різних органів.

Одними з перших кроків у розмежуванні повноважень органів державної влади і органів місцевого самоврядування стали ухвалення Верховною Радою України Постанови «Про Основні положення податкової

політики і податкову реформу в Україні» від 13 грудня 1995 р. № 466/95-ВР, підписання Конституційного договору між Верховною Радою України та Президентом України про основні засади організації та функціонування державної влади і місцевого самоврядування в Україні на період до прийняття нової Конституції України.

Згодом, у 1996 р., був прийнятий Основний Закон – Конституція України. Саме цим актом на законодавчому рівні визначено загальні засади побудови державності, зокрема, закріплено, що Україна є незалежною, демократичною, соціальною, правовою державою, проголошено, що єдиним джерелом влади в ній є народ. Отже, народовладдя в Україні реалізується через виборні органи, які наділені повноваженнями у сфері законотворчості (Верховна Рада України, органи місцевого самоврядування). Принагідно варто додати, що правову природу, цільове призначення й завдання органів місцевого самоврядування щодо місцевих податків і зборів визначено в Законі України «Про місцеве самоврядування в Україні», а також Європейській хартії місцевого самоврядування від 15 жовтня 1985 р. (ратифіковано Україною 15.07.1997 р.).

Саме завдяки поєднанню нормативного закріплення влади народу в Конституції України і форми її реалізації через представницькі органи, фіксації порядку введення податкових платежів, не лише передбачення, а й забезпечення гарантій (законності, всезагальності, пропорційності, захисту приватної власності) прозорості оподаткування досягнуто консенсусу між публічними й приватними інтересами.

Варто додати, що відповідно до Податкового кодексу України встановлення місцевих податків і зборів зараховано до компетенції територіальних громад села, селища, міста безпосередньо або через утворені ними органи місцевого самоврядування. Крім того, відповідно до приписів ст. 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21 травня 1997 р. № 280/97-ВР органи місцевого самоврядування в межах повноважень, визначених законом, приймають нормативні та інші акти у формі рішень.

В.М. Кофлан під час дослідження правових основ місцевого оподаткування в Україні зауважив: потреба в місцевому самоврядуванні виникла як потреба територіальних громад і водночас як потреба держави (Кофлан, 2002: 22). Як справедливо зазначає В.В. Томаров, реалізація законодавчо регламентованого права кожного адміністративно-територіального утворення на економічну самостійність немислима без наявності в кожного органу влади власного бюджету і права його складати, затверджувати і виконувати без втручання ззовні (Томаров, 2003: 3).

Продовжуючи думку, висловлену В.В. Томаровим, можемо сміливо стверджувати, що розширення повноважень органів місцевого самоврядування насамперед пов'язують із наявністю завдань, що можуть бути ефективно вирішені виключно на рівні конкретних міст, районів. Отже, необхідно забезпечити місцеві органи влади власними джерелами доходів, тобто ресурсами для вирішення поставлених перед ними завдань, і наділити окремими повноваженнями з врегулювання відносин, що виникають у зв'язку з формуванням дохідної частини місцевих бюджетів (Калінін, 2008: 3).

Зокрема, право органів місцевого самоврядування встановлювати місцеві податки та збори може бути реалізоване шляхом здійснення комплексу послідовних процедур, спрямованих на встановлення місцевих податків та зборів, регламентованих податковим законом.

На підтвердження висловленого наведемо приписи Податкового кодексу України, згідно з якими компетенція місцевого самоврядування на встановлення місцевих платежів може бути реалізована лише у спосіб і відповідно до порядку, що визначені податковими нормами. Так, в пп. 12.3.1. п. 12.3 ст. 12 Податкового кодексу України йдеться про встановлення місцевих податків та зборів, що здійснюється в порядку, визначеному цим Кодексом. У пп. 12.3.2 п. 12.3 ст. 12 Податкового кодексу України закріплено, що під час прийняття рішення про встановлення місцевих податків та/або зборів обов'язково визначаються об'єкт оподаткування, платник податків і зборів, розмір ставки, податковий період та інші обов'язкові елементи, визначені ст. 7 цього Кодексу, з дотриманням критеріїв, встановлених розділом XII Податкового кодексу України для відповідного місцевого податку чи збору.

Як бачимо, способом реалізації компетенції визнається ухвалення місцевою радою рішення про встановлення місцевих податків і зборів. Із приводу порядку встановлення місцевих податків і зборів зауважимо, що законом передбачаються процедури, які мають відбуватися в певній послідовності і у встановлений законом строк: 1) процедура прийняття рішення про встановлення місцевих податків і зборів; 2) процедура оприлюднення рішення про встановлення місцевих платежів.

Правовою основою для визначення меж повноважень органів місцевого самоврядування в питаннях встановлення місцевих податків та зборів є закон. Межі компетенції місцевих рад зумовлюються:

- а) строком встановлення місцевих податків і зборів;
- б) часовим періодом, упродовж якого діє рішення органу місцевого самоврядування;
- в) кордонами адміністративно-територіальної одиниці, на яку поширюється компетенція відповідної місцевої ради;
- г) вичерпним переліком місцевих податків і зборів;
- г) процедурою встановлення місцевих податків і зборів;
- д) максимальним порогом ставки місцевого податку і збору.

Перелічені умови виступають як межі компетенції місцевих рад і є загальними для всіх адміністративно-територіальних одиниць в Україні. Варто звернути увагу, що поряд із вищезазначеними загальними умовами можна виокремити і відмінні умови (тобто такі, що визначаються місцевими радами кожної окремої адміністративно-територіальної одиниці з урахуванням притаманним їм специфіки місцевості). До відмінних умов належать:

- 1) цілі правового регулювання конкретної адміністративно-територіальної одиниці;
- 2) доцільність введення місцевого податкового платежу;
- 3) обґрунтованість визначення ставки податку і збору.

Загальні обмежувальні умови відповідають на питання, як мають діяти органи місцевого самоврядування під час встановлення місцевих податків та зборів.

Відмінні обмежувальні умови вимагають відповіді щодо відповідності потребам населення певної територіальної громади та рішення місцевої ради зі встановлення місцевих податків та зборів на відповідний період.

Так, у постанові Окружного адміністративного суду від 27 квітня 2017 р., ухвалі Київського Апеляційного адміністративного суду від 27 червня 2017 р., постанові Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 8 квітня 2021 р. у справі № 826/10434/16 про оскарження нормативно-правового акта (рішення про встановлення місцевих податків та зборів) суд дійшов висновку, що Рішення органу місцевого самоврядування про місцеві податки та збори в частині встановлення місцевого платежу поза законодавчо визначеним переліком місцевих податків та зборів, яке суперечить нормам ст.ст. 1, 7, 8 ПК України (загальним засадам встановлення податків та зборів, встановлення платежу податку поза переліком, закріпленим у Податковому кодексі України, вихід за межі компетенції органом місцевого самоврядування), є незаконним і таким, що не відповідає правовому акту вищої юридичної сили.

На наш погляд, зміст позовних вимог платника (справа № 826/10434/16) порушує питання правового регулювання місцевих податків і зборів, а саме:

- 1) відповідності рішень органів місцевого самоврядування основоположним засадам оподаткування;
- 2) змісту компетенції органів місцевого самоврядування;
- 3) захисту державою гарантованих прав платників податків.

Отже, зробити висновки про відповідність рішень органів місцевого самоврядування основоположним засадам оподаткування можна за умови дотримання органами місцевого самоврядування в процесі ухвалення й оприлюднення такого рішення вимог положень ст. 4 Податкового кодексу України. Зокрема, принцип загальності оподаткування визначає не лише загальнообов'язковість, а й особливості справляння податків, оскільки в пп. 4.1.1. п. 4.1. ст. 4 Податкового кодексу міститься застереження: «Кожна особа зобов'язана сплачувати встановлені цим Кодексом податки та збори, платником яких вона є». Законодавець, з одного боку, закріпив норми, що «місцеві податки та збори, справляння яких не передбачено цим Кодексом, сплаті не підлягають» (п. 4.2 ст. 4 ПК України), чим прямо заборонив встановлення місцевих податків і зборів, не передбачених Податковим кодексом України, встановив межі примусового вилучення коштів, межі компетенції державних органів і органів місцевого самоврядування. З іншого боку, законодавець не визначив механізму (порядку) дій платника податку, податкового органу в разі виявлення фактів порушення органами самоврядування податкових норм у процесі ухвалення рішення про встановлення місцевих податків і зборів, крім права звернення до суду.

У процесі визначення питання, чи вийшов за межі своєї компетенції орган місцевого самоврядування під час встановлення місцевих податків та зборів, досліджуються: 1) дотримання процедури встановлення місцевих податків та зборів; 2) відповідність встановлених платежів переліку, закріпленому в Податковому кодексі України; 3) дотримання принципу територіальності.

Висновки. Отже, варто констатувати, що компетенція органів місцевого самоврядування в частині встановлення місцевих податків і зборів має регламентовані законом межі. Якщо узагальнити зміст і межі повноважень місцевих рад щодо встановлення місцевих платежів податкового характеру, варто зазначити:

- 1) право органів місцевого самоврядування встановлювати місцеві податки та збори закріплене на законодавчому рівні;
- 2) компетенція місцевих рад у частині місцевого оподаткування визначається вичерпним переліком прав та обов'язків зі встановлення місцевих податків та зборів;
- 3) дотримання органом місцевого самоврядування меж визначених законодавством України під час встановлення місцевих податків та зборів має оцінюватись з урахуванням нормативного закріплення вичерпного переліку компетенцій органу місцевого самоврядування, процедури їх реалізації та відповідного переліку місцевих податків та зборів, закріпленого в Податковому кодексі України.

Список використаних джерел:

1. Гузнов А.Г. Финансово-правовое регулирование финансового рынка в Российской Федерации : автореф. дис. ... докт. юр. наук : 12.00.04 «Право». Москва, 2016. 451 с. URL: <https://msal.ru/upload/news/nov/диссертация%20Гузнов.pdf>.
2. Калинин С.И. Проблемы правового регулирования местных налогов в Российской Федерации : автореф. дис. ... канд. юр. наук : 12.00.14 / МГЮА. Москва, 2008. 26 с.
3. Кобильник Д.А. Особливості реалізації функції податкового права (методологічний аспект) : дис. ... док. юрид. наук : 12.00.07. Запоріжжя, 2021. 436 с.
4. Кофлан В.М. Правові основи місцевого оподаткування в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Ірпінь, 2002. 234 с.
5. Лазарев В.В. Общая теория права и государства. Москва : Юристъ, 1996. 472 с.
6. Талапина Э.В. Государственное управление в информационном обществе (правовой аспект). Москва : Юриспруденция, 2015. 192 с.

7. Тихомиров Ю.А. Теория компетенции. Москва : Юстицинформ, 2001. 355 с.
8. Тодика Ю.М. Конституція України як соціальна цінність. Вісник Академії правових наук України. 2000. № 4(23). С. 46–54.
9. Томаров В.В. Правовое регулирование региональных местных налогов и сборов в Российской Федерации : дис. ... канд. юр. наук : 12.0014 / РГБ. Москва, 2000. 203 с.
10. Про основні положення податкової політики і податкову реформу в Україні : Постанова Верховної Ради України від 13 грудня 1995 р. № 466/95-ВР / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/466/95-%D0%B2%D1%80/ed19951213#Text/>.
11. Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 8 квітня 2021 р. (справа № 826/10434/16). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96112679#>.
12. Постанова Окружного адміністративного суду м. Києва від 27 квітня 2017 р. (справа № 826/10434/16). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/66219386>.
13. Ухвала Київського апеляційного адміністративного суду від 27 червня 2017 р. (справа № 826/10434/16). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/67499052>.
14. Чичерин Б.Н. Собственность и государство. Москва : тип. Мартынова, 1882. 468 с. URL: <http://elib.shpl.ru/ru/nodes/24438-ch-1-kn-1-pravo-kn-2-promyshlennost-1882#mode/inspect/page/121>.

References:

1. Guznov, A.G. (2016). Finansovo-pravovoe regulirovanie finansovogo rynka v Rossijskoj federacii. [Financial and legal regulation of the financial market in the Russian Federation] (Doctoral dissertation). Moskva. Retrieved from: <https://msal.ru/upload/news/nov/dissertacija%20Guznov.pdf>.
2. Kalinin, S.I. (2008). Problemy` pravovogo regulirovaniya mestny`x nalogov v Rossijskoj Federacii [The legal regulation problems of local taxes in the Russian Federation]. (Master`s thesis). MGYuA, Moskva.
3. Kobylnik, D.A. (2021). Osoblyvosti realizatsii funktsii podatkovogo prava (metodolohichni aspekt) [The peculiarities of tax law function implementation (methodological aspect)]. (Doctoral dissertation). Zaporizhzhya.
4. Koflan V.M. (2002). Pravovi osnovi mistsevego opodatkovannya v Ukrayini [Legal bases of local taxation in Ukraine]. (Master's thesis). Irpin.
5. Lazarev, V.V. (2016). Obshhaya teoriya prava i gosudarstva [The general theory of law and state]. 1996: Moskva. Yurist`.
6. Talapina, E.V. (2015). Gosudarstvennoe upravlenie v informacionno obshhestvo (pravovoy aspekt) [Public administration in the information society. Legal aspect]. M.: Jurisprudencia.
7. Tikhomirov Ju.A. (2001). Teoriya kompetencii [The theory of competence] Moscow. Yurinformtsentr Publ.
8. Todyka, Y.M. (2000). Konstitutsiya Ukrainy yak sotsialnaya tsinnist [The Constitution of Ukraine as a social value}. Visnyk Akademii pravovykh nauk Ukrainy, (4(23)), 46–54.
9. Tomarov, V.V. (2000). Pravovoe regulirovanie regional`ny`x mestny`x nalogov i sborov v Rossijskoj Federacii [Legal regulation of regional local taxes and fees in the Russian Federation]. (Master's thesis). RGB, Moskva.
10. Postanova, V.R. (2015). Pro Osnovni polozhennya podatkovoi politiki i podatkovu reformu v Ukraini [On the Basic Provisions of Tax Policy and Tax Reform in Ukraine] of 13.12.1995 r. № 466/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/466/95-%D0%B2%D1%80/ed19951213#>.
11. Postanova Verkhovnoho Sudu u skladi kolehiyi suddiv Kasatsiyneho administratyvnoho sudu [Resolution of the Supreme Court in the composition of the panel of judges of the Administrative Court of Cassation] of 08.04.2021 r. (sprava [case] № 826/10434/16). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96112679#>.
12. Postanova Okruzhnoho administratyvnoho sudu m. Kieva [Resolution of Kyiv District Administrative Court] of 27.04.2017 r. (sprava [case] № 826/10434/16). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/66219386>.
13. Uxvala Kijvs`kogo apelyaczijnogo administrativnoho sudu [Decree of Kyiv Administrative Court of Appeals] of 27.04.2017 r. (sprava [case] № 826/10434/16). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/67499052>.
14. Chicherin, B.N. (1882). Sobstvennost` i gosudarstvo [Property and the State]. Moskva: tip. Marty`nova. URL: <http://elib.shpl.ru/ru/nodes/24438-ch-1-kn-1-pravo-kn-2-promyshlennost-1882#mode/inspect/page/121>.